

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.
Račun pri poštnem čeku. uradu št. 13.633.

Za gospodarsko politiko.

Slovenska politika je podobna možu, ki lovi vrabca na strehi, goloba v roki pa ne vidi. Pet let že lovimo tako po strehah in pet let že ne vidimo bogastva, ki leži okoli nas neizrabljeno. To pa zato, ker so nam glavno razne teorije, postranska stvar, če ne celo španska vas, pa resna gospodarska vprašanja.

Da pričnem s kmetijskim gospodarstvom, najvažnejšo gospodarsko panogo Slovenije. Napredek našega kmetijstva je naravnost odvisen od delovanja Kmetijske družbe. Kljub tej očitni resnici pa smo doživeli, da je morala Kmetijska družba že dvakrat skoraj prenehati s svojim delom in obkrajati samo iz političnih ozirov. In še danes ne upravlja Kmetijske družbe njen izvoljen odbor, temveč komisar, pa čeprav trpi od tega liberalni ko klerikalni kmet v enaki meri.

Človeško nepojmljivo je, da bi kdo delal v zgubo. Zato je naravno, da hoče tudi kmet, da se mu njegovo delo izplača. To pa se more zgoditi le, če je izvoz kmetijskih pridelkov mogoč. Naša država pridelka kmetijskih pridelkov več, kakor pa jih rabi. Zato mora obubožati Jugoslavijo, če ne spravi svojega presežka v pridelkih v denar, če ne izvažja. Kako se pa pri nas skrbi za izvoz kmetijskih pridelkov, ki je druga pesem in ministri Stojadinović je imel obupno mnogo dela, predno je popravil škodo, ki jo je povzročila znana carinska politika od leta 1922.

Ni pa zadosti, da spravimo svoje pridelke v svet, treba je tudi skrbeti, da se jih proda po najvišji ceni. To pa je doslej zopet le tedaj, če se kolikor mogoče izloči vse preprečevalce. Velikansko škodo trpimo, ker se nam to ni posrečilo. Od našega lesa ima italijanski posredovalec čisto gotovo večji dobiček, ko kmet, ki je les prodal in ga z največjo težavo spravil na trg. Pri go-bah izgubimo letno na desetine milijonov dinarjev, ker pospravijo glavni dobiček francoski trgovci, ki jih prodajajo v Ameriko. In pristoječo k tem milijonom še milijone, ki jih izgubimo na tuje veletrgovce pri prodaji jate, živine, žita, itd., pa bomo morda spoznali, kaj se pravi loviti vrabce po strehi.

Recimo, da izgubimo letno samo 100 milijonov dinarjev na tuje posrednike. Pomislite, da bi šlo teh 100 milijonov, ali pa tudi samo 50 letno v slovenske hramilnice, kako hitro bi bilo konec denar-ne krize. In padla bi obrestna mera, in-dustrija bi se mogla razvijati, konec bi bilo brezposelnosti in prebivalstvo bi si gromotno opomoglo. S tem pa bi narasla tudi naša kultura, ker brez materialne-ga blagostanja ni kulturnega napredka.

Eden največjih virov bogastva bi moral biti Sloveniji njen premog. Toda v resnici ima od tega premoga dobiček vsakdo, samo Slovenija ne. Koliko mi-lionov gre letno od izkupitja premoga v roke tujih lastnikov delnic Trboveljske družbe, koliko milijonov mora nadplačati letno naša industrija, ker je trboveljski premog tako pretiran drag, koliko milijonov izgubi letno Slovenija, ker gre na tisoče vagonov premoga v Savo in koliko milijonov izgube Trbovlje in dru-gi rudniški kraji, ker so rudarji slabo plačani! Ampak vse to nas ne briga, ker mi imamo smisel le za avtonomijo, re-publiko, federacijo in slične praznobe-ne besede. Mi govorimo in se prepi-amo, tuji pa žanjejo. Pa čeprav smo vsled tega prišli že tako daleč, da je masa naših ljudi brez posla, istočasno pa razna podjetja prenatrpana s tujimi uslu-zbenci, se ne zganemo in lovimo naprej suhe vrabce po strehah.

Politika lepih besedi, pa praznih fraz se mora nehati in pričeti se mora stvar-na gospodarska politika. Naloga politika je predvsem in danes celo edino v tem, da dviga narodno blagostanje, da pre-skrbi vsemu prebivalstvu vsaj minimum tega, kar je za življenje neobhodno po-trebno. Vsakdo mora imeti toliko, da more s poštenim delom preživeti svojo rodbino in svoje otroke dobro vzgojiti. To je glavna naloga politike in s pamet-

Delo vlade.

Vlada mora dokazati, da ima večino v skupščini.

Beograd, 31. julija. Sinoči se je vršila konferenca vlade, na kateri so razpravljali o merah, ki se naj podvzamejo za časa kraljeve odsotnosti. Posebnih izprememb ne bo do seje narod-ne skupščine. Kar se tiče ukaznega ko-miteta, trdijo, da je kralj podpisal ne-kaj ukazov. Večino ukazov pa bo kralj podpisal šele po prvi seji narodne skupščine, ko se bo jasno videlo, kako stališče ima vlada v skupščini. Tedaj bo tu-di šele podpisan ukaz o vseh višjih dr-žavnih uradnikih, in velikih županih.

VLADNA DEKLARACIJA.

Beograd, 31. julija. Vladna de-klaracija, ki bo prečitana na prvi seji narodne skupščine je gotova. Izdelal jo je, kakor trdijo, Voja Marinković. De-klaracija je bila že prečitana na včerajšnji seji šefov grup. Nato je g. Davido-vič poročal kralju o njeni vsebini.

REVIZIJA DOBROVOLJCEV.

Beograd, 31. julija. Nova vlada je sklenila, da izvrši revizijo dobrovoljcev in sicer radi tega, ker so nastale razne afere pri dajitvi zemlje dobrovoljcem. Vsem nedobrovoljcem se bo zemlja odvzela.

»ČIŠČENJE.«

Beograd, 31. julija. Novi ministri so pričeli zelo energično postopati na-pram svojim uradnikom. Nastas Petro-vič je bil včeraj ob 11. uri pri kralju in mu predložil nekoliko ukazov v podpis.

Razni ukrepi.

Beograd, 31. julija. Vlada je skle-nila, da izvrši revizijo zakupa zemlje. Vsem bogatašem se bodo zakupi od-vzeli.

Beograd, 31. julija. Vlada je skle-nila, da se v strumniškem okraju postavi 40 lesenih barak, da se tako pomaga

Sedaj se sprejemajo novi ukazi. Posebno aktiven je dr. Korošec, ki je izdal naredbo, da se mora sestaviti zapisnik vseh državnih uradnikov ministrstva, vseh državnih šol i. t. d., da se bo vide-lo, kdo je vse nastavljen in od katerega.

ORJUNA BO PREPOVEDANA?

Beograd, 31. julija. Politični kro-gi trdijo, da je današnja vlada odredi-la vsem oblastvom, da zbirajo podatke o delovanju Orjuna in Srnao, da bi se dobilo gradivo za prepoved teh društev.

BRZOJAVKA MUSSOLINIJA.

Beograd, 31. julija. Italijanski od-pravnik poslov Sola je včeraj posetil g. Marinkovića in mu izročil Mussolinije-vo brzojavko. V tej brzojavki je Mus-solini izjavil, da bo delala njegova vla-da z vsemi silami na to, da se vzpo-stavi čim trajnejši prijateljski odnoša-ji med našo kraljevino in Italijo.

VESENAK PRISEŽE DANES ZVE-STOBO KRALJU IN USTAVI.

Beograd, 31. julija. Danes bosta sprejela svoje funkcije nova ministra, minister pravde dr. Hrasnica in agrarni minister prof. Vesenjak, ki sta šele včeraj prispela v Beograd. Popoldne ob 4. uri se bo vršila svečana prisega kra-lju, katerega bo zastopal Davidović. Poštni minister Pera Marković bo za-stopal ministra trgovine dr. Ilijo Šu-menkovića.

pogorelcem. Barake so dobavljene iz Nemčije kot reparacijsko blago.

Beograd, 31. julija. Vlada je skle-nila, da se ustavi vse plače in da se izvrši revizija plač. Plačo bo dobil le tisti, ki se bo izkazal, da je upravičen jo pobirati.

Radić bo odločil.

Beograd, 31. julija. Sinoči ob 7.20 sta odpotovala v Zagreb g. Maček in Predavec. Novinarjem sta podala pred svojim odhodom izjavo, v kateri pravi-ta, da sta v glavnem zadovoljna z re-zultati svojega delovanja v Beogradu, a končna odločitev o njih stališču ima pa-sti v nedeljo v Zagrebu na plenarni seji HRSS. Sklenila sta, da počakata prihoda Radića v Zagreb.

POTOVANJA KRALJA.

Beograd, 31. julija. Sinoči takoj po avdienci g. Davidovića je kralj od-potoval na Bled. Kralja so spremlili na kolodvor Nastas Petrovič in dr. Sušnik. Kralj bo z Bleda za nekoliko dni odpo-toval v Dubrovnik, kjer bo prisostvo-val sprejemu angleške flote.

Beograd, 31. julija. Kakor dozna-vajo, bo kralj dne 16. avgusta odpoto-val iz Dubrovnika v Oplenac, kjer se bo udeležil spomina obletnice smrti kra-lja Petra I. Temu parastosu bo prisostvovala tudi vsa vlada. Dne 25. av-gusta bo kralj odpotoval v Surdnjico, da se udeleži spomina od Bolgarov po-klanih srbskih junakov. To je največji srbski nacionalni praznik. Dne 28. av-gusta bo odpotoval kralj v Peč, da pri-sostvuje ustoličenju patrijarha. Te slav-nosti se bo udeležila vsa vlada.

AVDIJENCA DAVIDOVIĆA.

Beograd, 31. julija. Včeraj popold-ne sta bila v avdienci pri kralju g. Davidović in Voja Marinković. Avdi-jenca je trajala od 4. do 5. ure. Davido-vič je obvestil kralja o dosedanjem de-lovanju nove vlade in o njeni deklaraci-ji, ki je že gotova. Razen tega je Da-vidović, kakor trdijo, predložil kralju nekoliko ukazov v podpis.

no gospodarsko politiko, če bomo videli goloba v rokah, jo bomo dosegli.

Kričanje po avtonomiji, republiki in sličnem pa je samo prazno besedičenje, ker od tega še nihče ni imel niti koščka kruha. Danes pa rabi ljudstvo kruh in zopet kruh in to mora politika upošte-vati mesto da lovi vrabce po strehi.

NELOJALNOST RADIĆEVCEV.

Beograd, 31. julija. Vladni krogi so zelo razburjeni vsled nelojalnega po-stopanja Radićevcev, ki stavijo vedno nove in za vlado nesprejemljive za-hteve. Vsled tega raste nasprotje med vlado in radićevci. Radikali upajo, da bodo mogli vlado vreči. Ne sicer na prvi seji, pač pa po debati o vladni de-klaraciji.

SPREJEM DIPLOMATSKEGA ZBORA.

Beograd, 31. julija. Danes je zu-nanji minister Marinković uradno spre-jel ves diplomatski kor in vse pred-stavnike inozemskih držav na našem dvoru. Diplomatski kor je včeraj urad-no čestital novi vladi in Marinkoviću. Marinković se je zahvalil za čestitke in je potem slehernemu predstavniku di-plomatskega kora, odgovarjal na vprašanja, ki tangirajo nas in sosedne drža-ve ter jim obrazložil v kratkih bese-dah zunanjo politiko nove vlade.

VPRAŠANJE SV. NAUMA ŠE NE-REŠENO.

Beograd, 31. julija. Zunanje mini-strstvo je dobilo uradno poročilo, da stalno mednarodno sodišče v Hagu še ni razsodilo spora glede samostana Sv. Nauma. Proces je preložen za toliko ča-sa, dokler se ne prouči material, ki se nanaša na spor med našo državo in Albanijo radi samostana Sv. Nauma. Po izjavi, ki jo je podal naš poslanik g. Spalajković je zelo verjetno, da bo med-narodno sodišče v Hagu razsodilo spor v našo korist.

ČLANEK »SAMOUPRAVE.«

Beograd, 31. julija. V članku »Vlada nacionalnega izzivanja« kome-tira »Samouprava« izjavo voditeljev opozicije in konstatira, da je nova vla-da, vlada »nacionalnega izzivanja«. Čla-nek konča takole: »Zato vlačil vlada g. Davidovića deželo v plemensko borbo, ker Srbi ne mislijo molčati in sedeti s prekrizanimi rokami, prav tako tudi ne mislijo to storiti vsi napredni Slovenci in Hrvati.«

Pred zasedanjem skupščine nobene izpremembe.

Beograd, 31. julija. Včerajšnja politična situacija ni zabeležila nobene-ga važnega dogodka radi kraljevega odhoda na Bled. Do prve seje narodne skupščine ni pričakovati znatnih do-gdkov.

JOVANOVIĆ OSTANE PREDSEDNIK KOMBINACIJE GLEDE PREDSED-STVA SKUPŠČINE.

Beograd, 31. julija. Politični kro-gi komentirajo položaj današnjega predsedništva skupščine. Splošno se smatra, da bi moglo današnje predse-dništvo ostati tudi pod novo vlado, med-tem ko hoče g. Jovanović podati ostav-

ko. V tem slučaju bi odstopilo celo predsedništvo ali pa samo g. Jovanović.

SKUPŠČINE.

Beograd, 31. julija. Predsednik narodne skupščine g. Ljuba Jovanović je danes konferiral z več ministri. Na konferenci so govorili o opoziciji ra-dikalov proti vladi, zlasti še o stališ-ču g. Jovanovića kot predsednika na-rodne skupščine. Ni še odločeno, ali bo g. Jovanović podal ostavko ali ne. Ra-dikali izjavljajo, da jo bo podal, ker ne more ostati predsednik skupščine, v kateri je opozicijski blok v večini.

Situacija neizpremenjena.

Beograd, 31. julija. Politična si-tuacija v Beogradu je dosti mirna. Vla-da se pripravlja, kako bo izvedla svo-je namere in ugodila željam radićevcev. Najbolj kočljivo je vprašanje postavi-tve velikih županov. Slovenci zahte-vajo zase dva velika župana, prav tako tudi Hrvati za Hrvatsko. Tako nastane-je v tem vprašanju razne težkoče. Ka-kor izgleda, to vprašanje ne bo moglo

biti rešeno še v tem tednu, marveč se bo počakalo, da prehodno o tem odloči HRSS na svoji nedeljski seji. Davido-vič in demokrati hočejo na vsak način priversti v vlado radićevce.

Beograd, 31. julija. V parlamen-tu je dosti mirno. Večje število poslan-cev je zapustilo Beograd, da izkoristijo čas pred sestankom narodne skupščine za agitacijo.

RUMUNI SO ZAPUSTILI NACIO-NALNI BLOK.

Beograd, 31. julija. Včeraj je po-setil g. Davidovića poslanik rumunske stranke, dr. Joca Žan, ki je Davidovića obvestil, da je dobil po odloku glavnega odbora rumunske stranke nalog, da ne sme podpirati več radikalov, ampak da bo v skupščini podpiral vlado bloka. To-da prosil je še Davidovića, naj se ozira na interese rumunske stranke.

DŽEMIJET SE OGLAŠA.

Beograd, 31. julija. Na željo dže-mijeta je Spaho zahteval izpremem-bu nekaterih velikih županov, posebno župana Raška in komandanta mesta v Kosovki Mitrovići radi njihovih ener-gičnih nastopov proti kačakom v Me-tohiji o priliki poslednje borbe s kačaki v Drenici.

OBTOŽBA PROTI DR. MARKOVIĆU.

Beograd, 31. julija. Povodom iz-rednega sklicanja skupščine bodo na-rodni poslanci dvignili obtožbo proti dr. Lazi Markoviću radi zloupotrebnih či-nov v ministrstvu pravde. Kakor do-znava vaš dopisnik, ta akcija vladne večine ne bo imela nobenega uspeha in dr. Marković ne bo mogel biti predan sodišču, ker nima nobena stranka dve tretjine glasov na svoji strani, kar je potrebno po zakonu o ministrijski odgo-vornosti.

PROTI IZSTOPU URADNIKOV IZ DRŽ. SLUŽBE.

Beograd, 31. julija. Današnja »Samouprava« prinaša sledečo objavo: »Mnogi naši prijatelji, državni urad-niki, so nas obvestili, da nameravajo podati ostavko na državno službo, ker nočejo več služiti režimu Spaha, Beh-mena, Korošca in radićevcev. Tem potom pa smatramo za potrebno, da jih obvestimo, da naj tega nikakor ne store, da naj ostanejo vsi na svojih me-stih in vestno opravljajo svojo službo. Oni so državni uradniki in ne uslužben-ci ene kombinacije, ki se je slučajno in le začasno znašla na državni upravi.«

NOV VPAD KOMITOV.

Beograd, 31. julija. Notranje mi-nistrstvo je dobilo poročilo, da so vče-raj ob 11. dop. vpadli bolgarski komi-ti v mestce Vinico v kočaniškem sre-zu in napadli naše tamošnje komite. Ob tej priliki so ubili četniškega vojvodo Mito Sokolarskega. Na begu so bol-garski komiti vrgli 4 bombe, od katerih so bile ubite 4 ženske in dva kmeta.

SEJA MINISTRKEGA SVETA.

Rim, 31. julija. Na seji ministrske-ga sveta, ki je sklican na dan 1. av-gusta se bo razpravljalo o predlogu za re-vizijo edikta o tisku in o določitvi pro-stovoljne milice za državno varstvo.

KONFERENCA DAVIDOVIĆA.

Beograd, 31. julija. Danes je Da-vidović dolgo konferiral z Nastasom Petrovićem o situaciji in o spremembi, ki se ima izvršiti na vseh važnih me-stih v notranjem ministrstvu. Kakor doznava vaš dopisnik, so notranje mi-nistrstvo, min. nar. zdravja in minist-rstvo socialne politike sestavili ukaz o premeščanju uradnikov v Bosni in Hercegovini. Ta ukaz bo ponesel prvi kurir na Bled, da ga podpiše kralj.

SEJA ZEMLJORADNIKOV.

Beograd, 31. julija. Sinoči se je vršila seja izvršnega odbora zemljorad-niške stranke, na kateri še ni prišlo do končne odločitve. Pred sejo se je g. La-zić dolgo razgovarjal z Davidovićem o odnošajih zemljoradnikov do današnje vlade.

ZBOROVANJE ARDITOV.

Asissi, 31. julija. Včeraj popoldne se je zaključilo zborovanje vojnih bor-cev. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se naglašja, da je politična neodvisnost udruženje bivših borcev prvi pogoj za njegovo uspešno delovanje. Občni zbor je sklenil, da je nujno po-treben povratek zakonitosti, ki se mora doseči brez ozira na katerokoli stranko. Strankam, ki so prezirale zmago, se ne sme v nobenem slučaju dovoliti, da bi prišle v ospredje. Dalje naglašja resolu-cija, da se mora izvesti najstrožja lo-čitev med odgovorno vlado in stranka-mi. Končno poziva resolucija »borca« Mussolinija, da odpravi vsako nezakoni-tost. Proti resoluciji je glasovala samo ena zveza borcev, katere zastopniki so izjavili, da si pridržujejo popolnoma pro-ste roke.

ITALIJA JE ZADOVOLJNA.

Rim, 31. julija. Današnji »Messag-gero« omenja Marinkovićevo poslanico Mussoliniju, ki je v Italiji vzbudila kar največ zadošččenja in želi čim najtrdnj-še prijateljske stike med obema drža-vama.

Borzna poročila.

Beograd, 31. julija. Dunaj 11.80—11.84, Pariz 420—422 New York 83.90—84, Praga 247.75—250, Milan 363.74—364.25, London 369.25—369.75, Curli 15.55—15.57, Curli 31. julija. Beograd 6.45 (roba), Dunaj 7.62 (roba), Trst 23.35 (roba), Pariz 26.85 (roba), New York 539.50, Praga 16 (roba), London 23.73 (roba). Trst 31. julija. (Predborza.) Beograd 27.40—27.45, Dunaj 325—328, Pariz 115.50—116, New York 23.0750—23.1250, Praga 68.35—68.60, London 101.60—101.80, Curli 427.50—428.50. Dunaj, 30. julija. Beograd 842, Trst 3064, Pariz 3547, New York 70.935, Praga 2100, London 312.100, Curli 13.145.

Londonska konferenca.

HERRIOT FRANCOSKEMU PARLAMENTU.

Na torkovi seji francoskega parlamenta je bila prečita poslanka Herriot.

V tej poslanici poudarja Herriot, da ne more vlada predložiti zbornici popolnega besedila o doseženem sporazumu, na katerem se je delalo sicer dva tedna, ki ga pa kljub vsemu prizadevanju ni bilo mogoče zaključiti. Pariški sporazum, ki je podlaga pogajani, je bil izročen odsekom, ki zborujejo neprestano. Prvi odsek ima nalogo pečati se z neizpolnitvijo obvez in vsled tega potrebnih sankcij. Njegovi sklepi so bili glasni, niso jih pa sprejeli podpisniki posojila. Vsled tega niso mogli biti sprejeti sklepi odseka. Francoska delegacija je pripravila nanuditi podpisnikom potrebna jamstva, toda na drugi strani čuva, da ne bo kršen Versajski dogovor in da ostanje francoske pravice neokrnjene. Drugi odsek, ki ima pregledati pogoje za obnovo fiskalne in gospodarske enote Nemčije je dosegel sporazum. Le vprašanje francoskih in belgijskih železničarjev, ki naj bi ostali v Poruhru, je ostalo nerešeno.

Kar se tiče pritegnitve Nemčije h konferenci, je odsek juristov določil točke, ki se imajo urediti med zavezniki. Nemčijo in reparacijsko komisijo. Slednja je povabljena v London. Nemška delegacija ne bo preje pozvana, dokler ne bo dosežen med zavezniki sporazum.

Pogajanja, ki so zvezana z velikimi tehničnimi težavami, bodo trajala še več dni. Vlada bo nadaljevala pogajanja s trdno voljo, da varuje pravice Fran-

cije in da se vpostavi medzavezniška antanta in zasigura mir. Kakor hitro bo dosežen sporazum, bo predložen parlamentu, da se o njem izjavi.

FRANCIJA ZAHTEVA KOMPENZA-CIJE.

Ker ni pristal angleški delegat na predlog Theunisa, so predložili Francozi novo formulo, po kateri bi se razsodišče sestalo vselej, kadar ne bi mogla priti reparacijska komisija v vprašanju nemške krivde do soglasnega sklepa. Sporno zadevo bi v tem primeru predložila reparacijska komisija trem razsodnikom, od katerih bi eden bil Amerikanec. Ta predlog je v soglasju z Versajskim dogovorom. Macdonald se s tem predlogom strinja. Ker ni vprašanje izpraznitve Poruhra predvideno v Dawesovem načrtu in vsled tega ne spada na Londonsko konferenco, hočejo Francozi, da se obravnava tudi varnostno vprašanje in pa vprašanje medzavezniških dolgov. V nasprotjem slučaju ne bi Francozi pripustili, da bi se o izpraznitvi Poruhra razpravljalo.

ANGLEŠKA VEST.

Londonska vest sporoča, da je Anglija predložila za slučaj francoskega pristanka na vojaško izpraznitev Poruhra na splošno garancijsko pogodbo, ki kateri naj bi pristopila tudi Amerika. Obenem bi Anglija znatno popustila na svojih pravicah do nemške vojne odškodnine. Belgija je nato zahtevala, da bi bil angleški predlog natančneje formuliran. Francija pa zahteva, da dovoli tudi Amerika olajšave svojim evropskim dolžnikom.

Angleška kolonialna politika in svetovni mir.

Za veliko Britanijo je prišel velik historičen moment. Old England ima rešiti problem nepregledne dalekosežnosti, ima takorekoč položiti izpit iz državniške umetnosti in modrosti.

V času hitrega in konstantnega porastka svojega bogastva, prebivalstva in teritorija si je osvojil angleški imperij neizmerne komplekse zemlje v Kanadi, južni Afriki in Avstraliji, kompleks, ki danes daleko presega potrebe angleškega prebivalstva.

V zadnjih letih pa se je pojavilo za mnoge nepričakovano dejstvo, da je izgubila anglosaksonska rasa nekdanjo produktivnost glede človeškega materiala. Svoječasno eden izmed najrodovitejših narodov, so Angleži dandanes skupno s Francozi pač eden izmed najmanj rodovitnih. Statistika je konstatirala, da stoji Anglija s svojimi 20 % prav nizko na mednarodni skali števila porodov. Kdor pa razmere pozna, tisti ve, da je glede izobraženih krogov proporcija med številom porodov in mortaliteto še mnogo bolj neugodna: Na 15 slučajev smrti pride 11 porodov. O vzrokih tu ne bomo razpravljali. Spričo momentanih težavnih gospodarskih razmer, relativno visokega življenjskega nivoja, kateremu so se privadile široke plasti angleškega ljudstva in spričo živahne propagande Neomalthusijancev pa je gotovostjo pričakovati, da se v par letih angleško ljudstvo sploh ne bo več množilo. Logična posledica tega bo, da bo Angležem zmanjkalo izselencev za kultiviranje kolonij. Do tega pride tem sigurneje, ker opazamo med Angleži v kolonijah isti fenomen kakor v Angliji sami.

Na drugi strani pa imamo narode, ki jim dela izseljeniški problem velike preglavice, zakaj ti narodi nimajo kolonij, oziroma nimajo dovolj lastnega ali pa tujeja teritorija, kamor bi pošiljali

hiperplus prebivalstva. Taki narodi so: Japonci, Nemci in Italijani. Naravno je torej, da utegnejo nastati iz te nevzdržne situacije mednarodne komplikacije in nova svetovna vojna. Zavisli pa to od tega, kako bodo znali Angleži rešiti ta problem. Dve poti sta jim na razpolago: Ozkorošnje, egoistično dosedanje stališče, ki skuša preprečiti a tout prix in z vsemi mogočimi sredstvi priseljevanje pripadnikov drugih narodov, stališče, da so vsi velikanski kompleksi, ki potrebujejo daleč nadkriljujejo zgolj domena angleških kapitalistov za privatno izkoriščanje — na drugi strani pa modernim principom odgovarjajoče stališče internacionalnega sodelovanja na gospodarskem in političnem polju, ki bi omogočilo narodom, ki danes ne vedo kam bi izseljevali svoje ljudi, da bi jih pošiljali v angleške kolonije. Dobra ideja bi bilo tudi internacionaliziranje prejšnjih nemških kolonij.

Ali bo angleška državniška modrost tako dalekovidna, da se bo emancipirala od kramarskega egoizma ter adoptirala tu zastopano stališče, ter s tem preprečila nepregledne posledice in dala drugim narodom svetel vzgled kot prvobornilca za mednarodni mir, ali ne, that is the question, to je vprašanje!

AFORIZMI.

Kdor hoče prav posebno potrditi, da govori resnico, se sklicuje na Boga, zakaj on nikdar ne ugovarja.

Iz muh in sitnarenja stare device se norčuje vsak tepec, toda niti pametnejši ljudje nečijo razumeti, kako srce pretresujočo tragedijo je preživelo postarano dekle.

Mati je kakor ljubi Bog. V sili jo kliče vsak, v sreči se jo pozabi.

(Carmen Sylva.)

OWEN JOUNG.

Amerikanec Joung je določen, da prevzame mesto razsodnika v reparacijski komisiji. Ker bo kot tak imel najprijaznejšo besedo v vseh evropskih zadevah, imenujejo listi Jounga kot bodočega diktatorja Evrope.

Politične vesti.

— Izjava ministra Petroviča. Povodom napada včerajšnje »Samouprave« je podal Nastas Petrovič danes sledečo izjavo: Z ozirom na napad, da sem vstopil v novo vlado, predno sem izstopil iz radikalne stranke, ve vsa javnost, da sem izstopil iz stranke in da me je vodstvo radikalne stranke oprostilo vsake strankarske discipline. Od takrat me je vodstvo radikalne stranke tudi prenehalo pozivati na seje glavnega odbora. Izstopil pa sem iz stranke tudi radi tega, ker ni pozvalo na prošlo sejo glavnega odbora delegatov moravskega okrožja in tako molji volilci niso bili na zborovanju zastopani. Dalje pravi Petrovič, da sploh ne bo bil v društvu, kjer vlada diktatura.

— Polemike, ki jih je povzročil Farinacci s svojim znanim pismom državnemu pravdniku, ne kažejo, da bi se kmalu končale, temveč se vedno bolj razvnamejo. Demokratski »Mondo« ugotavlja, da se manevri fašistovskih listov, da bi dali zločinu drugačno lice, dalje razvijajo. Ti manevri so, pravi »Mondo«, dvojni. Na eni strani se hoče opredeliti umor poslanca Matteottija kot zločin nizkega afarizma, na drugi strani pa se istočasno razlaga kot izdajstvo fašizma. Javno mnenje pa je ta manever že obsodilo s tem, da odločno označuje zločin kot nov sklep v dolgi vrsti verige prejšnjih zločinov, ki se niso nikdar obsodili, temveč odpuščali. Ta krvava veriga se vleče od napada na Misurija do umora Matteottija, od manganela do ricinovega olja. Obilo gradi-va za polemiko daje tudi zaplemba listov, zlasti še zaplemba milanskih listov. Dejstvo je, da je dal zaplemba milanskih listov preklicati sam Mussolini. To dejstvo je demokratskemu »Mundu« dokaz, da je ministrski predsednik priznal, da je milanski prefekt postopal popolnoma samovoljno. Proti samovoljni zaplembi listov so tudi rimski listi.

— Program norveške vlade. V včerajšnji popolanski seji stortinga (zbornice), je podal državni minister Mowinckel sledečo izjavo: »Politični nazori vlade so izraženi v programu leve. Vlada smatra okrepitev državnih financ in narodnega gospodarstva za svojo najvažnejšo nalogo. Delala bo za procvit pridobitvenega življenja, za ugodne delavne pogoje in za socialno pomirjenje. V svesti si da so to pogoj, od katerih zavisi gospodarska obnova in napredek države Vlada si bo prizadevala, kolikor bo le v njeni moči, da vpele strogo varčevanje v državno gospodarstvo in da se poenostavi uprava. S krepko roko bo uporabljala obstoječe zakone, ter ščitila mir in red. Pri delu, potrebnem za rešitev teh nalog vlada na lojalno podporo stojih in ljudstva.

— Generalni štrajk v poljski Šleziji. Pogajanja med industrijo in delavstvom plavške industrije niso uspela. Zato so sklenile vse strokovne organizacije plavške in rudarske industrije, da proklamirajo splošni štrajk v težki industriji. Generalni štrajk je pričel v sredo ob 6. uri jutraj. Zasilna dela se ne ustavijo.

— Izpraznitev Sahalina. — Pogodi Japonske. »Quotidien« poroča iz Tokija, da izprazni Japonska otok Sahalin meseca oktobra pod sledečimi pogoji: 1. Rusija se upraviči radi masakra v Nikolajevu. 2. Rusija da Japonski koncesije glede eksploatacije petroleja, rudnikov in gozdov na severnem delu Sahalina. 3. Rusija prizna Portsmouthsko pogodbo o pravic Japonske do plovbe po sibirskih vodah.

Morilci Matteottija so pričeli govoriti.

Pretečeni teden so priobčili listi prve izjave morilcev Matteottija. Dosedaj se je vedno trdilo, da obtoženci trdovratno taje vsako krivdo. V resnici pa je stvar ta, da so Dumini, Rossi in Filippi trdno verovali, da se bo njihov zapor kmalu nehal in da store vsled tega najbolje, če molče. Kaj je povzročilo, da so pričeli morilci nakrat govoriti, se ne ve, toda dejstvo je, da so pričeli govoriti.

Rimski list »Serenio« poroča, da je izjavil Rossi preiskovalnemu sodniku sledeče: »Omejil sem se na to, da sem Duminiju naročil, da naj pusti zginiti Matteottija za par dni. To pa zato, da ne bi mogel imeti Matteotti svojega napovedanega govora v parlamentu in da bi ga tako osmešil. Kar sem storil, to sem storil. Zakaj, niti vrabec ne pade s strehe brez volje, vsemogočnega!«

Rossi ve najbrže še mnogo neprijetnih stvari o »vsemogočnem«. Kajti po tej spremembi Rossijeve taktike je imel vsemogočni razgovor z državnim tajnikom Farinaccijem, po katerem je bil objavljen naravnost nemogoč polura- den komunike. Po tem komunikeju je bil Rossi v zvezi s pariškimi sovražniki fašizma in se z njimi dogovoril, kako treba zrušiti Mussolinija. Za to potrebno sredstvo naj bi bil umor Matteottija.

Rossi je moral izpovedati preiskovalnemu sodniku zelo neprijetne stvari, da je segel Mussolini po tako abotnih obdobjih.

Tudi o Filippiju vedo povedati listi zanimive stvari. Filippi piše neprestano iz zapora pisma, katerih vsebina je Mussoliniju silno neprijetna. Zaslišavanja Filippija so zelo burna. Poroča se, da moti njegovo kričanje spanje zaprtih in njegov lajajoči glas da se sliši celo na ulico.

Dočim smejo rimski listi o vsem tem nemoteno poročati, pa je milanski prefekt zaplenil vse liste, ki so poročali o rezultatih zaslišavanja morilcev Matteottija. Celotno »Corriere della Sera« je zadelo ta usoda. Toda zaplemba je le malo pomagala, kajti list je priredil novo izdajo, v kateri je bil zaplenjen del izpuščen, toda zato je ostal naslov in ta se je glasil: »Zaslišanje in konfrontacije preiskave o umoru Matteottija.« Seveda je to bolj učinkovalo, ko najbolj senzacionalne tiskane vesti. Zaplemba milanskih listov je kasneje Mussolini razveljavil, toda bilo je prepozno.

Nasprotje med fašisti in drugimi strankami zopet raste, ker javnost spoznava, da je Mussolini popolnoma v oblasti morilcev in da je proti njim brez moči.

Napredni blok pokopan.

Zadnji »Kmetijski list« ponatiskne članek zemljoradniškega glasila »Selo« o skupnem nastopu strank pri skupščinskih volitvah.

V tem članku pravi »Selo«, da iščejo volilne kompromise samo stranke, ki se čutijo slabim in ki upajo, da se bodo z volilnim sporazumom vzdržale.

Mlada kmetijska stranka pa mora biti odločno proti volilnim kompromisom, ki so potrebni le meščanskim strankam, ki nimajo več ne programa, ne ideje in ne idealizma. Za kmetijsko stranko, ki ima program, so kompromisi strup.

Volitve so mobilizacija za vsako stranko, torej tudi za zemljoradniško. Stranke merijo pri volitvah svojo moč in zato morajo v volitve vsaka za sebe. To velja zlasti za našo (sc. SKS) ki je šele v razvijanju.

Pa tudi iz taktičnih ozlogov se ne sme iti v kompromise. Kmetijska, kot stanovska in gospodarska stranka nima ničesar skupnega s katerikoli drugo stranko. V oslabljenju meščanskih strank leži moč kmetijske stranke. Radikalna, demokratska in klerikalna stranka naglo razpadajo in mi tega razpadanja ne smemo zadrževati, nego ga moramo pospeševati. Skupno nastopanje pri

volitvah bi zadržalo proces razpadanja (teh strank) in jim podaljšalo življenje.

Kompromisno pakiranje z nasprotniki pa ubija tudi duh in borbenost stranke. Naši ljudje morajo biti prepričani, da moramo izvojevati zmago kmetijski misli samo z lastnimi silami in neudoljivim bojem.

Naše načelo za prihodnje volitve mora torej biti: Odločen stanovski boj, nikakšno skupno nastopanje z mestnimi (misli se meščanskimi. Op. ur.) strankami, čiste liste po programu kmetijske stranke, nič kompromisov, izvojevanje zmage z lastnimi silami!

Tako argumentira »Selo«. Ker tem izvajanjem ne dodaja »Kmetijski list« prav nobenega komentarja, ki bi bil sicer zelo umesten, moramo sklepati, da se popolnoma strinja s »Sedom«. To tem bolj, ker tiska najvažnejše misli »Sela« debelo.

S tem, da je SKS odločno proti vsakemu volilnemu kompromisu pri skupščinskih volitvah, je napredni blok pokopan. Če je stališče SKS pravilno ali ne, o tem nečemo razpravljati, pač pa mislimo, da je čas, da se s tem delstvom računa in da se ne izgublja po nepotrebnem čas in delo 4 apeli, ki morajo končati brezuspešno.

Vesti iz Romunije.

Krivel eksplozije v municijemskem skladišču — oficirji. Glasilo Narodne stranke »Romania« javlja, da imata vojni minister Mardarescu in general Popovici, ki vodita preiskavo o eksploziji v rokah zelo obtežilen material proti raznim višjim in nižjim oficirjem, ki da so s svojo nemarnostjo povzročili eksplozijo. Zlasti pa so prizadeali trije oficirji, ki so imeli službo v municijemskem skladišču. Listi pozivljajo vlado, da brezobzirno napravi red in kaznuje krivce.

Atentat na ekspresni vlak Bukarešta — Jassy. Dva kilometra za postajo Barnova je bil izvršen na ekspresni vlak atentat. Proga je bila razdrta na razdalji 20 metrov, vsled česar je vlak skočil s tira. Lokomotiva, poštni voz in en potniški vagon so se prevrnil. Človeških žrtev ni bilo, ker je vozil vlak še počasi. V Jassyju je nastalo vsled atentata silno razburjenje in govorilo se je, da so atentat izvedli komunisti. Z druge strani pa se poroča, da so izvršili atentat desni radikali, ker so hoteli ubiti zelo zasvoženega prefekta v Jassy, ki se je vozil v vlak.

Sinagoga pogrnjena v zrak. V sinagogi občine Jozazel pri Aradu je nastala v soboto kmalu po službi božji silna eksplozija, ki je sinagogo popolnoma uničila. Človeških žrtev ni bilo, ker je bila sinagoga čisto prazna. Preiskava je dognala, da gre za zločinski napad potom silno močne dinamitne patrone.

— Vse komunistične organizacije so na Rumunskem razpuščene. Vsled proglasitve izjemnega stanja so v Rumuniji vse komunistične organizacije razpuščene. Proti socialističnim organizacijam ni bila izvedena nobena prepoved.

Terente zmaguje. Vojaška blokada močvirnega ozemlja ob spodnji Donavi je bila opuščena, ker so izgubila oblast vsako nado, da bi razbojnika Terenta na ta način ujela. Blokada je povzročila ribičem veliko škodo in je bil tudi v tem vzrok, da se je blokada opustila. Da bi oblastva izbrisala slab utis, ki ga je povzročila vest o opustitvi blokade, se je izdalo poročilo, v katerem se trdi, da je Terente najbrže pozni od ognja strojnih pušk in da se bo njegovo truplo skoraj gotovo našlo v Donavi. Druga poročila pa vedo povedati, da se nahaja Terente v bližini mesta Jassy. Časopisi so silno ogorčeni, ker so bili voljaki, ki so sodelovali pri preganjanju razbojnika po več dni brez hrane. Tudi trdi listi, da je bil neuspeh akcije proti Terentu posledica popolnega pomanjkanja vsakega načrta.

O B L E K E N A
O B R O K E
MESTNI TRG 3
O. B E R N A T O V I Č

An. France:

Župnikova reseda.

Nekdaj sem poznal v neki bokački vasi župnika, svetega moža, ki se je odločeval vsem čutnostim; bil je ob tem zatejanju vesel in ni poznal druge radosti kakor ono ob žrtvovanju. Imel je na svojem vrtu sadno drevje, sočivje in zdravilna zelišča. Toda, ker se je bal lepote tudi pri cvetlicah, ni hotel niti vrtnic niti jasmina. Dovolil si je le skromno razkošje drobne resede, katere skrivčenost stebelca in majčni cveti niso motili njegovega pogleda, kadar je prebiral svoj brevir pod milim božjim nebom med gredami, posejanimi z zeljnatimi glavami. Sveti mož je bil tako malo nezaupen do svoje resede, da jo je često mimogrede utrgal in dolgo vdihaval njen vonj. Ta rastlina uspeva sama od sebe. Če odrežeš eno vejico, zrastejo štiri. Tako se je župnikova reseda s hudičevimi pomočmi razbohotila preko precejšnjega dela vrta. Prerazšala je na pot in ob hoji potegovala župnika za sutano tako, da se je ta tisto uro, ko je bral, ustavil po dvajsetkrat ves raztresen vsled te nore rastline. Od pomlad do jeseni je bil presbiteri ves odlašavljen od resede.

Evo vam, kakšni smo in kako smo lahko! Reči smemo, da nas samo naravna nagnjenja vodijo do greha. Hlapec Gospodov je znal varovati svoje oči; toda pustil je svoje nosnice brez obrambe in tako ga je hudič vlekel za nos. Ta svetec je tedaj vdihaval vonj resede z čutnostjo in poželjivostjo, to se pravi, z onimi slabimi počutki, ki nam vzbujajo željo po radostih in po vidnih dobrotah in ki nas zapeljujejo v vsakovrstne izkušnje. Od tedaj je z mnogo manjšo gorečnostjo hrepenel po vonjavosti nebes in po Marijinih dišavah; njegova svetost se je zmanjšala in zapadel bi bil morda v mehkužnost; njegova duša bi postala bolj in bolj podobna onim mlačnim dušam, katere nebo izpijune, če mu ne bi v zadnjem trenutku prišla pomoč. Nekoč je v Theobaldi angel odnesel puščavniku zlato kupo, ki je svetega moža še vezala na ničevost tega sveta. Enake milosti je bil deležen tudi bokački župnik. Bela kokoš je toliko časa in tako zelo razbrskala prst ob koreninah resede, da je ta popolnoma uvenela. Nihče ne ve, odkod je prišel ta ptič. Kar se mene tiče, domnevam, da se je angel, ki je v puščavi izmaknil kupo puščavniku, spremenil v belo kokoš, da bi od strani zadržek, ki je duhovniku zapiral pot do izpoponitve.

Prosveta.

Srbska glasbena kritika o koncertu pevsko-društva »Ljubljanski Zvon« v Beogradu in o slovenskih skladbah.

Srbski skladatelj Kostja P. Manojlovič je napisal v Srpskem književnem glasilniku strokovno poročilo o ljubljanskem koncertu »Ljubljanskega Zvona« v Beogradu. Ker je malo pred »Lj. Zvonom« koncertiralo v Beogradu akademsko pevsko društvo »Mladost« iz Zagreba, primerja kritik izvajanja obeh društev sledeče:

»Dočim je imela »Mladost« skrbno sestavljen slovenski spored, nam je »Lj. Zv.« prinesel umetno pesem in jugoslovansko narodno pesem v tehnični koncepti, moderni tendenci blizu pri obeh zborih, od katerih se vsaki zopet razlikuje po svojih dispozicijah za izrecno karakteristiko. Dočim ima sonornost moškega zbora »Mladost« široko linijo, iz katere pronica smisel za dramsko karakteristiko, pa se nasprotno očituje v petju »Ljubljanskega Zvona« smisel za impresivistični izraz, ki se zdi svojstven slovenskemu delu našega naroda. Toplino in neposrednost doživljanja smo občutili pri obeh zborih, vendar pri »Mladosti« izraz smisla za konceptno široko dramsko linijo, pri »Lj. Zv.« izraz smisla in impresivističnih vrtilin. Ni dvoma, da vse pesmi, katere je pel »Lj. Zv.« in ki so imele v sebi tudi dramatične momente, niso mogle najprej nuditi impresivistično, na to pa dramsko shvačanje. Morda tiči to v psihološkem karakterju pesmi, iz katerih diha globoke žalost prej kot dramski krik za kralje, ki so nekod bili naš raj. (St. Premrl: Zakaj?)

Vokalizacija je bila pri obeh zborih dobra in dinamični efekti izvrstni, v toliko

lažje pri »Lj. Zv.«, ker so glasovi tega zbora popolnoma drugačnega timbra kot oni »Mladosti«, v katerih je dosti zdravja, življenja. Izgleda, da barva glasov zavisi od samih prirodnih dispozicij pevcev iz enega in drugega dela našega naroda. Meni ugaja bolj sonornost in barva »Mladosti«, kot sonornost »Lj. Zv.«, topla in sprejemljiva ali trpka.

Umetniške pesmi, katere je izvajal »Lj. Zv.« imajo v sebi idiom slovenske narodne muzike in v njih poleg šaljivega tona najlažje opazimo impresivistično črto, posebno v mešanem zboru Antona Lajovica »Lan« in v E. Adamiča mešanem zboru »Zrelo žito«. Zlasti so karakteristične vsled izraza globoke žalosti (v katerih je mnogo impresivističnih tendenc) pesmi »Zenica« Janka Ravnika, »Če rdeče rože zapade sneg« Josipa Pavčiča in »Zakaj?« Stanka Premrla. Po mojem mnenju ste najboljši dve pesmi »Lan« in »Zenica«. »Lan« je harmonično zelo težak in momentane disonance v zboru niso motile uti malo, da bi se izgubila lepota te pesmi.

Jugoslovanske narodne pesmi (»Uspavanka« Dobroniča, »Ni mi volja« Zganca, »Oj Doberdob« Prelovca in druge) bile so izvajane na način kot smo že v začetku rekli, in impresivističnem tonu, s toplino in od srca. Sonornost moškega zbora »Lj. Zv.« je polna, v svečanem zboru se je izkazal s svojo sonornostjo sopran, dočim je bil alt slabši.

Gg. Gotovac in Prelovac, prvi kot dirigent »Mladosti« in drugi kot dirigent »Lj. Zv.« sta znala zboroma sugerirati svoje shvačanje umetniške interpretacije in njihov trud je bil kronan z redkimi, zavidičnimi rezultati.

Pet ženskih dvospevov. Na besedila Cvetka Golarja »iz bosanskega partiovala« uglasbil Emil Adamič. Založilo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. Pet razmeroma lahkih, zelo melodioznih pesmi za ženske dvospeve in ženske zборе s spremljevanjem klavirja. Naročajo se pri »Lj. Zvonom« ali v knjižarnah. Litografski glasovi so pri založniku naprodaj.

Pariturne narodnih pesmi »Oj Doberdob« (s popravljeno besedilom), gorenjskih »Kaj mi noca planina« in »Hica pri cest« stojl« v harmonizaciji Z. Prelovca za moški zbor, ima na razpolago pevsko društvo »Lj. Zvon«.

Najboljše se kupi brez dvoma

„Pri nizki ceni“

Ignac Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta šte. 3

nudi ceni, odjemalcem razno damsko moško in otroško perilo, razne nogavice v vseh barvah, svilene flornogavice za dame od 38 D naprej. Velika izbira moških nogavic ter velika izbira potrebščin za šivilje kakor razne nake, trese, svilne, vezanin itd.

Znižane cene! Znižane cene!

Dnevne vesti.

Ljubljana, 31. julija.

— **CENJENIM NAROČNIKOM!** Današnji številki prilagamo poštno položnice za poravnava naročnic. Osebe, ki so že na predplačilu, prosimo, da dajo položnice svojim prijateljem ali znancem, da se na naš list naroče. V naročnici zaostale naročnike pa opozarjamo, ako do 15. t. m. ne poravnajo zamujene naročnice, da jim bomo primorani pošiljanje lista ustaviti.

— Vsem novim naročnikom pošljemo te dni ponatis dotedaj izšleke drugega dela našega romana Tarzana.

— **Kralj na potu skozi Ljubljano.** Danes dopoldne ob 10. uri se je kralj peljal z dvornim vlakom skozi Ljubljano na Bled. Na kolodvoru v Ljubljani je v vlak spregel komandant dravske divizije oblasti generala Stojanoviča, s katerim se je razgovarjal kake 4 minute. Nato je bil sprejet tudi veliki župan dr. Baltić, ki je ostal pri kralju 6 minut. Po izvršeni kratki avdijenci se je kralj pojavil ob oknu kupeja in ljubezljivo odzdravil. Kralj je takoj nadaljeval vožnjo na Bled. Čisto brez potrebe ni pustila polica na peron niti novinarjev.

— **Kralj potuje v Dalmacijo?** Kakor se kaže, bo N. Vel. kralj odpotoval kmalu z Bleda v Dalmacijo, kamor ga bo spremljal min. predsednik Ljuba Davidović.

— **Minister ver pri patriarhu.** Včeraj je obiskal minister ver dr. Anton Korošec beograjskega patriarha.

— **Slovenec.** Popolnoma razumemo, da zahteva pravica, da se krivci kaznujejo. Trdimo pa, da je treba najprej kaznovati glavne krivce, ne pa pričetih kaznovanja pri najmanjših. Drugič pa tudi ni res, da je pravica okrutna in nikakor ni treba, da je kaznovan pravi vsak krivec, pa če je njegova krivda še tako minimalna. V političnem življenju se namreč ne da krivice vedno ugotoviti in zato je tudi v politiki blagorodno upravičeno in umestno. Pravica ima samo ta namen, da prepreči greh in kazni ima svojo upravičenost le v toliko, v kolikor služi temu namenu. Zato opustite preganjanje malih in kaznujte velike! Predvsem pa si zapomnite, da je ljudstvo strastnih prepričanj, da je edino za politiko pomirjenja.

— **V resnici, pa je potrdil.** V Pribečevcih »Reči« je napisal nek razočaranec, ki se rad krega z resnico, da sta v Sloveniji najbolj demokratična in najbolj nacionalna lista »Jutrno« in »Slovenski Narod«. Ni smo vedeli, da se meri demokracija po frazah, nacionalnost pa po krivicah, ker drugače ne moremo razumeti, kako pride »Slov. Narod« do časti najbolj demokratičnega lista.

— **Demonstracije v Zagrebu.** Povodoma potreba ubitega Hanaovca Marka Zovka je prišlo v Zagrebu včeraj do demonstracij, katerih so se udeležili po večini Radičević in člani Hanaovca. Ob grobu Zovka je govorilo več govornikov, ki so s svojimi besedami razvneli udeležence pogreba tako, da so ti v strnjenih vrstah odkorakali v Mirogoja nazaj v mesto in kljub intervenciji policije prodrli na Jeladicev trg, kjer so demoralizirali Veliko kavarano in napravili lastniško škodo za več tisoč dinarjev. Notranji minister je naročil zagrebškemu policijskemu ravnatelju, da je osebo odgovorno za vse izgrede, ki bi se vrzili ob prihodnjem pogrebu Zovka. Zato je policija podvela energično akcijo in slednjič razmaza demonstrante. Policija in vojaštvo sta bila ves včerajšnji dan v pripravljenosti.

— **Naseljavanje območij krajev.** Ministrski svet je odredil posebno komisijo, katero tvorijo strokovnjaki vseh zainteresiranih ministrstev in ki bo imela nalogo proučiti možnost kompromisa med našo državo in Italijo glede naseljavanja italijanskega števila v krajih, ki so oddaljeni 50 kilometrov od meje. Komisija bo vodila tudi pogajanja glede priznanja postaje Rakek, kot skupne obojne postaje.

— **Za ljudsko šolstvo v Dalmaciji.** Prosvetno ministrstvo je odobrilo pomoč nekaterim dalmatinskim občinam za nove ljudske šole v znesku 590 tisoč dinarjev.

— **Dopust uradnikom-Sokolom.** Ministrski svet je dovolil vsem državnim uradnikom, ki so člani Sokola in se žele udeležiti sokolskega zleta v Zagrebu, dopust od 12. do 16. avgusta.

— **Zdravstvena komisija Zveze narodov.** Te dni je prišla v Solun zdravstvena komisija Zveze narodov, ki deli podpore sanitetnim ustanovam za pobiranje kužnih bolezni. Iz Soluna pride komisija v Beograd, odkoder odpotuje v Sofijo in Tirano.

— **Strasen samomorilni poskus ciganka.** V vasi Višnjevica blizu Beograda je že dalje časa živela v sicer divjem, toda srečnem zakonu mlada, lepa ciganka Mileva s svojim možem Dušanom Radomirovičem, ki je invalid in opravlja službo selškega pismonoše. Pred nekaj dnevi se je odnekod povrnil Dušanov brat Ljubomir, ki se je takoj nesmrtno zaljubil v Mileno in jo začel nadlegovati s svojimi ljubezenskimi pomdabli. Predlagal ji je, naj živi v takozvanem »zakonskem trikotju«. Ciganka je bila toliko značajna, da je odločno zavrnila tako ponudbo svojega svaka. Ker pa ta ni hotel nedežati in postal celo nasilen, si Milena ni znela drugače pomagati in je vzela dolg kuhinjski nož ter si razparala trebuš. Težko ranjena je bila prepeljana v beograjsko bolnišnico, kjer je bila na njej takoj izvršena operacija in zdravnik upajo, da bo okrevala.

— **Samomor 19 letne deklice.** V Beogradu je izvršila samomor 19 letna hčerka ravnatelja banke Slavilje Milka Vučković. Dejanje te mlade, lepe in nadarjene deklice, je vzbudilo po vsem Beogradu, a zlasti v ožjem krogu znancev spoštovane rodbine ravnatelja Vučkovića globoko sočutje. To pa tembolj, ker je bila Milka silno idealna in neomadeževano deklica, ki se je izogibalo družbi in posvetilo takorekoč vse svoje nadbudno življenje umetnosti, predvsem slikarstvu in literaturi. V zadnjem času so opazili njeni domači na njej neke duševne izpremembe, od katerih ni bilo pričakovati ničesar dobrega. Postala je izredno zamisljena in melanholična. Opetovanje se je izkazalo, da to življenje ne predstavlja za njo nikogar in da bi želela umreti. Nihče seveda ni slutil, da je bil takrat v Milkinem srcu že storjen odločen sklep. Predvčeršnjim jutraj, ko je odšel njen oče v službo, a mati na trg, je ostala Milka sama doma. Poiskala je očtov revolver, se vlegla v posteljo, pritisnila mrzlo cev na prsi in sprožila. Ko se je vrnila njena mati s trga in pogledala v Milkinu sobo, je prestrašena odskočila. Njena edina hčerka je ležala s prestreljenimi prsi v svoji deviški postelji.

— **Pogorel cirkus.** Na Dunaju je pogorel dolga letna cirkus Olimpija. Celokupni inventar in poslopje sta popolnoma uničena.

— **Junaško delo gimnazijca.** Pred kratkim je odšel asistent beograjske univerze Stevan Gošević s svojim trinajstletnim bratom, tretješolcem k lbarskim študentem v Macedonijo. Dobro poznavajoč razmere osebne varnosti v Macedoniji, sta brata ponesla s seboj tudi orožje. Ko sta prispela k študentem, kjer je začel starejši brat takoj svoje znanstveno raziskovanje, a mlajši se je v bližini igral. — Je padlo nenadoma iz zasede več streliv in profesor Gošević je padel težko ranjen na zemljo. V strahu, da bodo kačaki njegovega brata do smrti pobili, je zgrabil mladi gimnazijec puško, se skril za mal gricek in pričel naglo streljati na razbojnike. Streljal je skoro pol ure, dokler niso prihiteli seljaki in pregnali roparje.

— **Najmočnejši motorni čoln v Evropi zgori.** Dunajski industrialec Taussig je oddredil te dni polkuzno vožnjo s svojim motornim čolnom po Donavi. Pred Greifensteinom je zapazil mehanik, ki je čoln vodil, da uhalajo iz splinjava plamen. Takoj na to je sledila eksplozija in ves čoln je bil kmalu v plamenu. Mehanik, ki je zadobil težke poškodbe na obrazu in nogah, se je rešil na ta način, da je skočil v vodo in spaval na breg. Čoln se je v par minutah potopil. Imel je tri motorje z 900 konjskimi silami in je veljal kot najmočnejši motorni čoln v Evropi. Škoda znaša blizu 600 milijonov kron.

— **Tisoč in ena noč na Bledu,** bo ena najlepših točk razsvetljave, kar jih zmore pyrotehnična umetnost. Videli bomo med drugim tudi živo sliko, predstavljajočo narod, ki se poklanja vladarju, čigar slika z lovorjem ovenčana se bo zabijala v tisočih lučicah in ognjih. Živa slika se bo pokazala v balni bengalici luči. Izvajana bo od domačinov. Vladarjevo sliko pozdravi sto streliv iz topov, ki bodo v to posebno svrhu pripeljeni na Bled. Slavnost se odpravi z 20 častnimi pozdravnimi streli. Na Bledu je že danes vse živo in zavedni Gorenjci se pridno pripravljajo na slavnosti, kakršnih Bled še ni videl.

— **Čudodelne injekcije.** Z ozirom na notico v »Narodnem Dnevniku« z dne 30. julija 1924, kjer se trdi, da ima zdraviljenje potom vzbujavanja takozvanih čudodelnih injekcij po neki novi metodi terapije slabe posledice, se čitni dolžnega, da kot bišvi pacienti ljubljanskega zdravnika g. dr. Viranta, na katerega se ta notica očividno nanaša, v njegovo obrambo objavim slučaj svoje bolezni: V poletju 1922 leta sem obbolel za težko ishijas. Iskal sem pomoči pri prvih ljubljanskih zdravnikih. Ker se moje stanje ni izboljšalo, sem na nasvet zadnjega zdravnika odšel meseca oktobra v bulnico, kjer sem ostal več tednov. Vse najrazličnejše metode, ki so jih uporabljali zdravniki kakor umetno solnce, vroč zrak, žveplene kopeli, elektroiziranje, nategnjenje živca v narkozi in različna mazila, so odgovarjale, moje stanje se je še poslabšalo. Doma sem ostal priklenjen na posteljo. Čisto čuden sem postal končno g. dr. Viranta. Začel me je zdraviti z injekcijami. Prve dni so me bolele sicer še ojačile, a kljub temu sem zaupal zdravniku in zdraviljenje nadaljeval. Tekom tedna so bolečine začele pomehivati. V 14 dneh sem vstal, čez mesec dni sem se lahko spisal in tekkel za tramvajem. (Od tedaj pa do danes, po podrgnem letu, nisem čutil najmanjše bolečine niti pri vremenskih spremembah, pač pa sem se rad velikega apetita, ki je nastopil po končanem zdravljenju, zredil za kakeh 10 kg. O kakem škodljivem vplivu injekcij, nisem opazil do danes niti, pač pa sem prepričan, da imam samo njegovi metodi zdraviljenja zahvaliti svoje popolno okrevanje. Pripominjam pa, da imam celo vrsto znancev, ki so hoteli na najrazličnejših boleznih, kakor revmatizem, nevralgija, rana v želodcu, turci itd., ki trdijo, da se imajo edino te novi metode zahvaliti za ozdravljenje. Res je, da se je stanje pacienta v začetku poslabšalo, nakar je pa v kratkem času sledilo popolno okrevanje. Potrebno je pač popolno zaupanje v zdravnika. Gotovo je, da so nekateri uspehi čudoviti. — Joško Bitenc, rač. revident.

— **Princ Auerperga aretirani.** V Budjovcih je bil aretirani sedemdesetletni princ Engelbert Auerperg s svojo soprogo. Aretacija je bila izvršena v trenutku, ko se je hotel princ vrniti v svojo soprogo s svojih posestev na Dunaj. Vzrok aretacije je neznan, gotovo je le toliko, da sedi danes princ Auerperg s svojo soprogo v budjovskih zaporih. Princ Engelbert je brat kneza Karola Auerperga in češkoslovaški državljani. Politično se aretirani princ ni udeleževal, vsled česar je v dunajskih krogih njegova aretacija povzročila različne komentarje.

— **Slučaj ali zločin?** Te dni se je dogodila v območju občini Glancin težka nesreča. Orožniški stražmojster Vasa Nikolič je bil v spremstvu enega orožnika na patrulji ob obrežju Donave. Hotel je kontrolirati ribolovske karte ribičev, med katerimi je bilo tudi dosti otrok, ki seveda niso imeli nikakih kart in so lovili ribe na trnek. Orožnika sta imela pobrala plen in trnke in začela otroke pretepati. Na krlik otrok se je približal kmet Pavel Franka iz Glancina. Stražmojster se je obrnil s privrženo puškinim kopitom proti Franki, ki je zgrabil za puško in se pričel z orožnikom ravati. Naenkrat je počilo iz stražmojstra Nikoliča, da je zgrudil brez glasu mrtve na tla. Poklicani zdravnik je konstatiral smrt, a proti kmetu Franki je uvedena sodna preiskava. V ovađbi dolže orožnika Franko ubola, katerega je storil namenoma. Franka pa se brani, da se je puška sprožila slučajno in da ni imel namena orožnika ubiti, marveč se samo ubraniti udarcem s puškinim kopitom. Iz Novega Sada je odšla na lice mesta sodna komisija.

— **V Italiji sneg.** Po gorah je včeraj zapadlo mnogo snega. V nižjih legah pa je divjala silna nevihta, ki pa ni povzročila prevelike škode. Temperatura je zelo padla in vlada čisto zimsko vreme.

— **Villemova žena ima revmatizem.** Hermina, druga ekscesarja Viljema, boluje na sklepnem revmatizmu, vsled česar je odpotovala v kopališče Baden-Baden, kamor jo je spremljala najmlajša Villemova sestra princeznja Friderika Karla Hessenka.

— **Dedek 16 milijonov dolarjev.** Konrad Miler, mlajši v Vinkovcih, je pred nekaj dnevi prejel iz Amerike obvestilo, da mu je tamka umrl njegov stric, ki mu zapuščal ogromno premoženje 16 milijonov dolarjev, kar znaša v naši valuti poludrog milijardo dinarjev. Srečni Miler je takoj odšel k advokatu, ki mu bo uredil bogato nasledstvo. Za nagrado je Miler obljubil odvnetiku 4 milijone dolarjev. Novi milijarder namerava ustanoviti velike usnjarske tovarne in podpirati kulturna društva.

— **Praktična zaljubljenca.** Te dni je beograjska policija izgnala iz naše države neko Eli Hermentors iz Helsingforsa v Finski. Bila je to elegantna mlada dama, ki se je na nenavaden način preživljala s prostitucijo. Predno je prišla v Beograd, je svojo obred opravljala v Zagrebu, kjer je spoznala nekoga Galgerja, rodom Zagrebčana. Ta je bil njen ljubimec in obenem inkasant. Lepa Eli je zjubljala v svoje stanovanje razne ljubimci željne moške, katere je izbirala po večini med starejšimi ljudmi. Dosednji brat Eli je sistematično »zasluževal« in flagrantni ljubimce svoje sestre in je od vsakega zahteval čedno vsotico kot odškodnino za »suprapašeno« sestro. Kdor je bil zasačen, se je moral zvitemu inkasantu zavezati, da bo molčal o vsem, sicer bo stvar ogradil policiji in poleg tega še obvestil družino zadetega uskokla iz zakonske zvestobe. Eli je bila končno v Beogradu sama zasačena po policiji. Ko je njen zvesti drug zvedel za to, jo je popihal neznan kam. Za njim je izdala tiraila.

— **Divje zveri so jo raztrgale.** Neka Ivka Gudelj iz Sarajeva je potovala v Gospič, odkoder je odšla peš v noko selo. Na poti pa so jo napadle divje zveri, najbrže volkovci in so jo popolnoma raztrgale. Naslednji dan so kmetje našli od nenege trupla samo glavo, raztrgane potne papirje in posamezne kose njene obleke ter slednje krvi.

— **Dežela brez stanovanjske bede** je danes Holandska. Po vojni je tudi na Holandskem začelo primanjkovati stanovanj in bilo se je bati, da se bo stanovanjska beda razširila z ono hitrostjo, kakor v ostalih evropskih državah. Preteči nevarnosti je prišla holandska vlada v okoliščini na ta način, da je dovolila ogromne stavbene kredite in z zakonom prepovedala verženje s stanovanji. Dosedaj je bilo razpoložljivega kredita 1 milijardo mark. Zgrajenih je bilo 85.000 stanovanj. Vlada namerava klubovati stanovanjski bedi v tem smislu naprej in je oddala, da se zgradi letno najmanj 40.000 novih stanovanj. A pri nas?

Ljubljana.

— **Podružnica Udruga vojnih invalidov v Ljubljani** sklicuje za dne 3. avgusta t. l. izredni občni zbor, ki se vrši ne glede na število članstva ob 8. uri jutraj v restavraciji »Zlatogor« v Ljubljani. Gospodarka ulica 3 s istim dnevnim redom, kakor je bil določen za izredni občni zbor sklican, za dne 20. julija. Vseh članov podružnice, tudi onih, ki imajo funkcije v višjih odborih, je dolžnost, da se izredni občnega zbora udeležijo, da tako enkrat za vselej likvidiramo neznozne razmere in spor v notranjosti organizacije. — Upravni odbor.

— **Pozor interesentom, posestnikom in industrijskim podjetjem ob Gradaščici.** Komisija o uravnavanju Gradaščice od vtoka Glavnice do izliva v Ljubljano bo nadaljevala svoj pregled v petek dne 1. avgusta t. l. Sestanek komisije točno ob 9. uri na mostu ob izlivu Glavnice v Gradaščico.

— **V nedeljo dne 3. avgusta t. l.** podelijo ljubljanski izletniki, prijatelji domače nepriljene zabave na veselo Prosvotnega gasilnega društva k Francetu Gradu, po dom. Bežaku v Zornji Kašeli pri Zalogu. Poleg godbe, petja in drugih razvedril nastopi s svojo panoramom in menažerijo tudi slavni Kataler iz Tivolija. To bo halo! Za stare in mlade! Jed in pijača prvotna!

— **Policijske prijava.** Prestopki pasjega kontumaca 2. prest. cestnopol. reda 11. kaljenje nočnega miru 1. pretep 1. telesna poškodba 1. pijanost 1. javno pohujšanje 1. prest. obrt. reda 1. goljufija 1.

— **Žepar, železniški uradnik Ivan Klopčar** se je pripeljal včeraj iz Zaloga v Ljubljano. Ob izstopu na glavnem kolodvoru mu je bila naenkrat ukradena zlata ura in verižica. Toda hitro je opazil tatvino in zgrabil je storilca, ki jo je bil mislil odkuriti — enostavno za vrat, ter ga zadržal. Tiček se je silno prestrašil in v svojem strahu je dejal samo: »Oči dati! Vrniti je ukraden stvari lastniku!« nato pa je odskril v zalopu. Klopčar je zadelo prijaviti policiji in ta je našla še isti večer ob policijske perlastice tulcevo možgarico, čigar zunanost je odgovarjala opisu ter ga je aretirala. Seveda je tajil. Dejal je, da se piše Jekoslav Majtonič ter da je trgovski potnik iz Virovitice. Pri nadaljnem zaslišanju pa se je izdal za Tomo Koritaroviča, bivšega zidarja, ki je sedaj trgovski potnik pri tvrdki Spitzer v Oslje. Vendar najbrže tudi to ni njegovo pravo ime. Konfrontiral so ga s Klopčarjem, ki ga je na prvi pogled spoznal. — Očividno ima policija opraviti s starim in zvitiim žeparjem.

— **Umrl so v Ljubljani:** Marija Stopar, posestnica, 62 let. — Fran Gorše, bivši mlaz. zasebnik, 77 let. — Fran Mrhar, mlazskega pomočnika novorojenček, par minut. — Majda Blischof, hči zasebnice, 16 mesecev.

— **Umrla je v Spodnji Šiški** gospa Marija Stopar, vdova Jelenc, po domače Gričar. Pokojna je bila vzorna mati, žena in gospodinja ter v Sp. Šiški splošno priljubljena. Zapuščila žalujočega soproga in tri otroke, ki so vsi preskrbljeni. N. p. v. m. l.

— **Posthumus.** Danes se je rodil sin žrtve trboveljskih dogodkov Franca Slajhapa. Porod je izpadel srečno kljub temu, da se je bilo bati, da bo imel naval globoke žalosti nad smrtjo soproga na poročno nepovolen upliv.

Maribor.

— **Aretacije.** Policija je aretirala sinoči 3 osebe: 1 radi nasilja in težke telesne poškodbe, 1 radi tatvine in 1 radi izpostavitve otroka.

— **Policijske prijave.** Danes je policija prejela 12 prijav: 1 tatvino, 2 goljufiji, 1 prestop obnovega reda, 1 izgubo, 1 najdbo, 4 kršenja cestno policijskega reda in 2 drugi.

— **Zgodba nezakonskega otroka.** Včeraj krog 19 je v Slovenski ulici gledala množica ljudi čuden prizor. Prišel je nek razcapan in slaboumen deček in prinesel malo, komaj 4 mesece staro žensko dete. Nesel ga je nekemu V. V. ter mu sporočil, da mu ga pošilja neka A. V. kuharica iz Ptulje, nezakonska mati, ker je on njegov oče. V. V. pa ga ni hotel sprejeti in je dečka in otroka posadil pred vrata. Deček je nato ponudil dete prvemu stražniku, ki ga je srečal, češ naj vsaj on vzame otroka, če ga ne mara vzeti oče. Stražnik je pa seveda vzel oboja in ju odvedel na komisarijat, ki je odredil, da se pošlje mati. Končno so našli mater in jo skupaj z otrokom oddali preko noči v zapor. Danes pa je bila poslana domov v Ptuj.

— **Tatvina.** Delavki Mariji Požega je neka ženska ukradla z voza 2 in pol kg sira, ki ga je po nalogu svojega delodajalca vozila nekemu trgovcu v Suedeno.

Celje.

— **Promocija.** Za doktorja vsega zdravilstva je bil na graški univerzi promoviran g. Josip Kottnik, sin tukajšnjega predsednika okrožnega sodišča. Cestitamo!

— **Čirli-Metodove družbe glavna skupščina** se vrši letos dne 7. in 8. septembra v Celju v Narodnem domu, na kar opozarjamo vse podružnice, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo ter da ho delegatov prirejen dostojen sprejem.

— **Tombola.** Nižji poštni in brzojavni uslužbenci v Celju prirede v nedeljo dne 3. avgusta t. l. na Dečkovem trgu pred Narodnim domom veliko javno tombolo, ki obsega preko 300 lepih dobikov, med temi 12 glavnih. Dobitki so na razgled pri spedičski tvrdki Pellé na Kralja Petra cesti. Pri tomboli sodeluje železničarska godba iz Celja. Začetek tombole je ob 15. uri. Srečke se dobe pri vseh pismonoših, raznašalcih brzojav ter pri vseh ostalih poštinih in brzojavnih uslužbenih, nadalje v trafikah g. Kovač, Aleksandrova ulica, g. Frajle, Prešernova ulica; g. Stravs, Slomškov trg; g. Pik, Vodnikovca ulica, ter pri g. Pellé, Kralja Petra cesta po 3 Din komad. Po končani tomboli, t. j. ob 19. uri, se prične več a ljudska veselica v vseh gorenjih prostorih Narodnega doma. Za vsakovrstna jedila in pijačo je preskrbljeno. Spored veselice je raznovrsten in zelo bogat. Vstopnina 5 Din za osebo.

— **Ogenj.** V nedeljo dne 27. t. m. zvečer je izbruhnil v stanovanju g. Avguštin v Polulah ogenj, ki bi bil lahko uničil gospodarsko in stanovanjsko poslopje, a se je dim še pravočasno opazilo, tako, da sta celjsko in gabersko gasilno društvo preprečila večjo nesrečo. Gasilci iz Babnega so bili tudi hitro na mestu, a niso vstopili več v akcijo. Sumi se, da je bil požar podtaknjen, ker se je našlo v parketu sobi po tleh razgrnjeno slamo in več steklenic bencina.

— **Nočno lekarniško službo** ima ta teden lekarna »ri Kriz«, Cankarjeva cesta.

— **Filatelistično društvo »Orion«** je imelo pod predsedstvom g. Sornara dne 21. t. m. svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je društvo vkljub komaj enoletnemu obstoju, pridno delovalo, ter izkazuje blagajna preosanka nad 1000 Din.

— **Toniš v Celju** prične z rednimi vajami v ponedeljek dne 4. avgusta.

Sokolstvo.

IX. ZLET SOKOLSKÉ ŽUPE NOVO MESTO dne 2. in 3. avgusta t. l.

S ponosom pripravila novomeško sokolsko društvo letošnji veliki župni zlet v rodnom kraju svetovnega prvaka br. Leona Stuklja. Vse priprave so v polnem teku. Dvigajo se že tribune, godbeni paviljon, veselišni paviljon, telovadnice, vse po najnovejših predpisih. S ponosom bo sprejelo Novo mesto našo zmagovito mednarodno telovadno vrsto; saj je ono mogoče največ pripomoglo k svetovnemu uspehu. Pod okriljem novomeškega društva sta zrasla prvaki prvakov br. Leo Stukelj in br. Miha Oswald. Onadva sta bila med prvimi, ki sta ponesla jugoslovansko ime po celnem svetu. Zmagovalec br. Leo Stukelj, naš ožji rojak, je odnesel svetovno čeno telovadovca in to ni niti ne v svoji najboljši formi. Lahko bo razumeti, da so prijava vseh društev naše župe, kakor tudi sosednjih ogromne. Vse vodi le ena misel, videti pri nas polnoštevilno olimpijske zmagovalce z br. Leonom na čelu.

Ugodne zveze z vlaki bodo gotovo pripomočile, da pridejo tudi oni, ki se še niso odločili, da nas posetijo. Razen rednega vlaka v Karlovce ob 21. uri 20 minut, odhaja druga garnitura istega vlaka ob 24. uri, proti Ljubljani je zelo ugodna zveza ob 22. uri 25 minut.

Vsakemu udeležniku bo tudi mogoče prisotvovati akademiji in beneški noči v pričaščenjenje naših olimpijcev. Ob grmenju topov, gorečih raketa, umetelnem ognju in lampionih se bodo prikazali vsem posestnikom pomočni čari naše divne krške doline.

Kličemo Vam, zatorej še enkrat: Na svidenju Informacije: Zletna vsarna, Narodni dom, Novo mesto. Polovična vožnja za udeležnike kakor običajno. Vsakdo si nabavi legitimacijo pri pristojnem društvu. Zdravo!

Drugi naraščalski dan Gorenjske sokolske župe, ki se vrši v nedeljo dne 3. avgusta na Bledu, obeta biti nad vse sijalen. Javne telovadbe se udeležijo, kakor čujemo, tudi kralj z vsem dvorom.

Sport.

Plavalna tekma za prvenstvo Slovenije.

V soboto in nedeljo se vrši na Bledu v okviru Mornariskega dne, ki ga priredi Jadranska straža, tudi plavalna tekma za prvenstvo Slovenije. Program tekmi je sledeč:

Sobota, 2. avgusta: Ob 9. dopoldne: 1. 100 m sprint, senjorji; 2. 400 m prsno; 3. 100 m hrbno; 4. 50 m sprint, senjorji; popoldne ob 14.30: 5. 4x100 m stafeta prosti stil, gospodje; 6. 200 m prsno; 7. potapljanje; 8. 50 m prosti stil, juniorji; 9. Waterpolo.

Nedelja, 3. avgusta: Dopoldan ob 9. uri: 10. 100 m stransko; 11. 50 m dame; 12. 4x50 m predpisana stafeta gospodje; 13. 4x100 m stafeta prosti, dame; 14. Waterpolo; 15. 1500 m prosti stil, gospodje; 16. 300 m prosti stil, dame; 17. skoki senjorjev; 18. skoki juniorjev; 19. Waterpolo.

— **Jadrnska Straža** je poklonila za zmagovalca v damski in moški 4x100 m stafeti krasen prehodni pokal Prvak Slovenije v vodnem sportu dobi pokal Ljubljanskega Plivaškega podsaveza.

Kosmatin, naš olimpijski kolestar, kakor tudi ostala kolestarska reprezentanca se je vrnil iz Pariza. S. K. Primorje je privedel svojemu dirkaču v restavraciji »Zvezda« pozdraven večer, katerega se je udeležilo tudi predsedstvo kolestarskega podsaveza in kolestarska lirijska. Odbor S. K. Primorja je poklonil Kosmatinu javno v venci.

— **Lastnik:** Konzorcij »Narodnega Dnevnika«, Glavni in odgovorni urednik: Železnikar Aleksander, Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Gospodarstvo.

TRŽNA POROČILA.

Dunajski svinjski trg. Na trg je bilo prignanih 8642 svini; 941 jugoslovanskih svini je bilo še na poti. Dosežene so bile sledeče cene: Debele svine od 20.000 do 25.000 a. K za kilogram žive teže. Debele svine so poskočile v ceni za 500 K.

— **Vinski trg.** Položaj na svetovnem vinskem tržišču je nespremenjen. Cene so sicer že padle, ko se je pa zaznalo, da kaže splošno trgatve slabo, so se cene popravile. Posebno so vplivala poročila iz Madžarske, Avstrije in Čehoslovaške, kjer je slabo vreme povzročilo veliko škodo. Delno stanje cen je odvisno od trgatvenih izdejkov. Konzum je v tem mesecu zelo padel. Enako ni pričakovati za mesec avgust večjega povpraševanja. Splošno se sodi, da bo letošnja trgatve za 20% manjša od lanske. Z veliko nestrpnostjo pa pričakujejo vinogradarji, da se bo vlada vendar enkrat zganila in olajšala izvoz vina. V drugih državah se posveča izvozu vina največja pažnja in zato bi bil čas, da bi tudi naša vlada kaj tozadevno ukrenila. Pa mogoče bo nova vlada boljša. Vinogradarji to upajo in morada le ne bodo razočarani. V Banatu so notirale sledeče cene vina: sremsko belo 8 do 9% po 400 do 500 Din, 11 do 12% od 450 do 500, sortirano sremsko 11 do 13% po 550 do 700 in sremski šiler po 700 do 800 Din.

— **Bolgarska žetev** žetev je v splošnem dobra. Fižol in koruza bosta najbrže izvrstna. Po vojni se je poraba pšenice zelo povečala, dočim je poraba koruze moke padla. V sled odstopitve Dobruže se je pomanjšala s pšenico posejana plošev in sicer od 1.228.109 hektarjev leta 1911 na 903.409 hektarjev leta 1924. Množina žetve pa je padla v istem času od 1.312.391 tona na 790.000 tona. Letošnja žetev pšenice se čeni na približno milijon tona. Manjša produkcija pšenice se pozna tudi v izvozu. Pred vojno je znašal izvoz pšenice in pšenične moke 300.000 tona, dočim je znašal preteklo leto samo 60.000 tona. Koncem leta so morali uvoziti celo rumnsko pšenico. Ne vsak način pa se ne more letos računati s večjim izvozom pšenice. Večji pomen pa se pripisuje letos izvozu koruze in fižola. Letos bo izvoz fižola še večji. Izvoz fižola se pričel v septembru, dočim se pričelja izvoz koruze navadno šele spomladi. Velike nade se stavi letos tudi na izvoz sladkorne repe, katere upajo izvesti več ko 40.000 tona, kar presega domačo potrebo za več ko dvakrat.

»Nočem te več poslušati,« je dejala. »Tvoje besede so nesramne! Lahko mi groziš, kolikor hočeš — ti veš, da sem pošena žena. Od danes naprej se ne boš več drznil nadlegovati me, ker bom Raoulu vse povedala. On bo že vedel, kaj naj stori in potem se pazi!«

»Ničesar mu ne poveš,« je izjavil Rokof. »Zdaj mi je vse znano in s pomočjo nekega tvojega sluga, ki mu lahko zaupam, bo poročilo za tvojega moža popolno, kadar pride čas, da mu ga predložim. Ona druga afera se s to skoz in skoz ujema. Zdaj imam vendarle nekaj v rokah, Olga. Resnična afera — in ti si zvesta žena. Sram te bodi, Olga!«

Zraven se je ta brutalni človek smejal.

Tako se je zgodilo, da ni grofica ničesar povedala svojemu možu in da se je stvar še poslab-

šala. Dočim je čutila grofica prej le negotov strah, se je ta zdaj izpremenil v nekaj resničnega. Čeprav je njena vest vse skupaj preveč pretiravala.

Ponesrečena zarota.

Ze mesec dni je Tarzan redno zahajal k lepi grofici de Conde, za katero se je ogrel in ki ga je zmirom rada videla pri sebi. Večkrat so prihajali tudi drugi člani male družbe, ki jo je sprejemala popoldne, toda ona je znala zmirom tako urediti, da je bila vsaj eno uro s Tarzanom sama.

Nekaj časa je bila prestrašena nad Rokofovimi namigovanjem. Do takrat je smatrala močnega, mladega moža le svojim prijateljem, vsled bratovskih opomb pa je razmišljala o čudni sili, ki jo je vlekla k si voočkemu tujcu. Vendar ni imela namena ljubiti ga in tudi ni želela, da bi jo on ljubil.

Bila je mnogo mlajša od svojega soproga in je nezavedno hrepenela po prijateljstvu moža, ki bi bil njene starosti. Z dvajsetimi leti je človek navadno preveč plah, da bi izmenjeval misli s štiridesetletnim možem.

Grofica je čutila, da bi jo Tarzan lahko razumel, ker je bil le dve leti starejši od nje in bil pošten, viteški človek. Njega se ni bala. Od početka je instinktivno čutila, da mu lahko zaupa.

Rokof je iz daljave opazoval z zlobnim veseljem to naraščajoče prijateljstvo. Odkar je izvedel, da Tarzan ve, da je ruski volun, se je k njegovemu sovražstvu do opičnega človeka pridružil še strah, da ga ne razkrinka. Čakal je zdaj le pripravne prilike, da mu zada odločilni udarec. Hotel se je za zmirom iznebiti Tarzana in se obenem maščevati za vse ponižanje in uničenje njegovih načrtov.

Tarzan je bil zdaj še bolj zadovoljen kakor pred onim časom, ko ga je v njegovi mirni džungli vznemiril prihod Porterjeve družbe.

Veseli se je družabnega občevanja z Olgo, dočim mu je bilo njuno prijateljstvo vir brezmejne sreče. Ona je pregnala njegove mračne misli in bila balzam za izmučeno srce.

Večkrat ga je spremljal d'Arnot v hišo grofa de Conde, ker je poznal že dolgo časa Olgo in grofa. Včasih je prišel tudi grof sam, vendar je bil zaradi raznih opravkov in zaradi nikdar rešenih političnih vprašanj navadno do pozne noči zadržan izven doma.

Rokof je volunil skoro neprestano za Tarzanom. Posebno rad bi dognal, če opiči človek tudi ponoči poseja palačo de Conde, kar se mu pa ni nikdar posrečilo. Pač se je zgodilo, da je Tarzan spremljal grofico iz opere, toda pri vходу se je vedno poslovil in to je jezilo ljubznivega brata najbolj.

Ker se je zdelo nemogoče presenetiti Tarzana, kakor sta želela, sta pričela Rokof in Pavlovič razmišljati o novem načrtu. Ta bi naj Tarzana brez-pogojno razkrinkal.

Več dni sta pazljivo prebirala časopise in opazovala vsa de Condova in Tarzanova pota. Končno sta našli pripravno priliko za izvedbo svojega načrta. V jutranjih listih je bila kratka vest, da bo prihodnji dan nekaj večer za gospode na nemškem poslaštvu. Med povabljeni je bil omenjen de Conde. Če se odzove vabilu, ga gotovo ne bo pred polnočjo domov. Na večer te zabave je čakal Pavlovič na tlaku pred poslopjem nemškega poslaštva in skrbno motril obraze prihajajočih gostov. Dolgo mu ni bilo treba čakati; kmalu je izstopil de Conde iz svojega voza in šel mimo njega! To mu je zadoščalo. Pavlovič je hitel domov, kjer ga je pričakoval Rokof.

Ob enajstih je vzel Pavlovič telefonsko služalo v roko. Povedal je neko številko, in ko je dobil zvezo, je zaklical:

»Prosim, zvežite me s stanovanjem poročnika d'Arnota.«

Nekdo se je odzval.

Obvestilo.

Krojaška delavnica J. Kvas-a se preseli koncem julija v Florjansko ul. 3, ter se priporoča za nadaljno naklonjenost.

»Imam sporočilo za gospoda Tarzana, če se potruditi k telefonu.«

Minuto je bilo vse tiho.

»Ste vi, gospod Tarzan?«

»Ah da, dragi gospod, tu François, sluga grofice de Conde. Saj se me gotovo spominjate?«

»Da, gospod. Imam nujno naročilo od gospe grofice. Prosi vas, da bi takoj prišli k njej — je v zadregi, gospod!«

»Ne, gospod, ničesar bližjega ne vem. Naj povem gospe grofici, da gospod kmalu pride?«

»Hvala, gospod!«

Pavlovič je obesil slušalo in se nasmejal Rokofu. Ta je odredil:

»Približno trideset minut bo rabil, da pride tja. Če pridete na nemško poslaštvo v četrto uro, bi bil de Conde lahko v petintridesetih minutah doma. Odvisno je torej vse od tega, če bo ta norec ostal še petnajst minut dlje, ko bo zavohal, da smo ga potegnili. Toda zelo bi se zmotil, če bi ga Olga tako hitro odslovila. To je pisemce za grofa de Conde. In zdaj hitite!«

Pavlovič se je požuril na nemško poslaštvo. Pri vходу je izročil lakaju listič.

»To je za grofa de Conde. Zelo nujno. Skrbeti morate za to, da dobi grof to pismo čimprej.«

Istočasno je spustil srebrnik v služno lakajovo roko. Potem se je vrnil domov.

Trenutek pozneje se je oprstil de Conde pri svojem gostitelju, ko je odprl pismo. Prebledel je in roka se mu je tresla, ko je bral:

Spoštovani gospod grof de Conde!

Nekdo, ki želi rešiti čast vašega imena, se poslužuje tega sredstva, da vam sporoča, da se svetost vaše hiše v tem hipu onečašča.

Gotov mož, ki je že par mesecev stala gost vaše hiše, kadar ste vi odsotni, je sedaj pri vaši ženi. Če greste takoj v grofici budoir, jih najdete še skupaj. Prijatelj.

Dvajset minut pozneje, ko je Pavlovič poklical Tarzana, je dobil Rokof zvezo z Olginiim stanovanjem. Odzvala se je njena služkinja na telefonu, ki je stal v grofici budoiru.

Ko je Rokof hotel govoriti z njo, je deklica odgovorila:

»Madam je že odšla v svoje sobe.«

»Toda jaz imam nekaj zelo nujnega, kar smem sporočiti le grofici,« je odvrnil Rokof. »Če je šla že spat, ji recite, naj vstane, ogrne kako stvar in pride k telefonu. Čez pet minut bom zopet klical.«

Potem je obesil slušalo. Kmalu nato je vstopil Pavlovič.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in zancem žalostno vest, da je naša nadvse ljubljena in skrbna soproga, mama, stara mama, tašča in teta, gospa

Marija Stopar, vdova Jelenc (vulgo Gričar)

posestnica

danes, 30. t. m., ob 9. uri dopoldne v 63. letu, po kratki mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice, se vrši v petek, dne 1. avgusta, ob 15. uri popoldne iz hiše žalosti, Celovška c. 63 na pokopališče k sv. Križu.

Vsem, ki so pokojnico poznali, jo priporočamo v blag spomin.

Sp. Šiška, dne 30. julija 1924.

Ant. Stopar, Jože Jelenc, Tončka Felber roj. Jelenc, Anica Jelenc,
soprog, sin, hčere,
Pepca Jelenc roj. Maigaj, Leo Felber, Lea, Mirica,
sinaba, zet, vnukinja.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjava da otvoriva dne 2. avgusta t. l.,

manufakturno trgovino

na drobno pod trdko

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica šte. 5.

Priporočava se za cenjeni obisk z zagotovilom točne postrežbe.

Z odličnim spoštovanjem

Fabiani & Jurjovec.

Mestno županstvo Kočevje razpisuje

službo obratovodje na mestni elektrarni in vodovodu.

Obratovodja mora biti zmožen vseh elektro-tehničnih del. Upoznan mora biti z montiranjem in odmontiranjem električnih napeljav. Izkušen mora biti na vsa strojna dela v električni centrali, katere pogon se vrši deloma po vodni turbini, deloma z Dieslovimi motorji in akumulatorno baterijo. Vešč in upoznan mora biti z vsemi administrativnimi posli, ki se tičejo elektrarne.

Vešč mora biti slovenskega jezika v govoru in pisavi, kakor tudi nemškega. Starost ne preko 40 let.

Plača po načinu državnih nameščencev. Prosto stanovanje, kurjava ter uporaba vrta.

Prošnje je vlagati do 15. avgusta 1924, katerim je priložiti popis dosedanjega službovanja, izpričevala in staviti reference.

Mestno županstvo Kočevje,
dne 28. julija 1924.

Zupan:
Ivan Novak l. r.

Najboljša kolesa in šivalni stroji

za rodbinsko in obrtno rabo so edino

Josipa Petelinca, znamke Gritzner in Adler
Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

DRVA

bukovih, kupimo vsako množino. V ponudbah je navesti ceno, množino in dobavni čas, ker se samo na iste ozira. Ponudbe pod 'Drva' na upravo lista.

Moda 1924/1925.

Dospeli so najnovejši modni listi za jesensko in zimsko sezijo:

London Styles	Din 60—
Paris-Confection	" 50—
Star-Album	" 45—
Smart-Album	" 40—
Confection Moderne	" 35—
L'Enfant-Album (za otroke)	" 35—
Perfekt-Kindermode	" 33—
L' Ideal-Parisien	" 28—
Toilette-Moderne	" 25—
Schöne Wienerin	" 12—
Record	" 12—

Zvezna knjigarna, Ljubljana

Marijin trg št. 8.

Dokazano je, da je naš domači izdelek

izborne in izdatne kakovosti—
vsled česar ni treba kupovati tu-
jih izdelkov temveč vsaka šted-
ljiva gospodinja naj zahteva

izrecno le KOLINSKO cikorkijo.

MALI OGLASI

Kontoristinija

absolventinja 2. razr. trgovske šole, vešč strojepljenja, steno-grafije ter vseh pisarniških del, poklena iz siromašne družine išče službe kot kontoristinija ali prodajalka v mestu ali na deželi. Ima 1 1/2 letno pisarniško prakso z dobrimi referencami. — Vajena vseh del v skromni domačiji, bi bila v izven uradnem času lahko opora gospodinj. — Začasno reflektira samo na oskrbo v hiši; pozneje po dogovoru. — Ponudbe prositi na upravo lista pod 'Marijiva'.

Enonadstropna hiša

z gostilno in trgovino ter lepim vrtom ob cesti v prometnem kraju se ugodno proda, Franc Skubic, gost. Zavrtnik 14, Litijska.

Meblirano sobo

išče gospod za stalno. Ponudbe pod 'Stalno' na upravo lista.

Lep postranski zaslužek se nudi

potnikom in krajevnim zastopnikom, ki bi hoteli še zastopstvo ugledne ljubljanske trdnice.

Pisemne ponudbe z opisom dosedanjega službovanja in s natančno navedbo, katere trdnice in stroke sedaj zastopajo, je poslati na upravo lista pod 'Lep postranski zaslužek'.

Beli damski filc-klobuki

došli. Cena od 180 Din višje. Minka Horvat, modistka, Ljubljana.

Pujski,

lepi, 6 tednov stari napranci. Cesta, mestni log 3, Ljubljana.

Harmoniko

boljšo, petvrstno, trdnice Lubas prodam. Stefan, Pot v Rožno dolino 24, Ljubljana.

Lepo posestvo

v Visi, pripravno za vsako obrt, posebno za trgovce in gostilničarje, radi družinskih razmer na prodaj. Naslov v upravi lista.

Casopisni papir

večjo množino, se odda v pisarni tajništva Narodno Radikalne stranke v Ljubljani, Wolf-ova ul. 1/1.

Ekonom,

prvovrstna moč, z večletno prakso (oženjen, starost 30) ki ima veselje posebno do poljedelstva in živinoreje, išče primerno mesto za jesen ali novo leto. Ponudbe je poslati pod 'Ekonom' na upravo lista.

Lesni strokovnjak,

jugoslovanski državljani, išče službe kot upravitelj žage, skladišča in goradne manipulacije v svrhu nadzorstva ali kontrole. Je dober računar in organizator, pošten z dolgoletno trgovsko in tehniško prakso v mehlem in trdem lesu. Cenj. dopise pod 'Marijiva' na upravo lista.

Ali ste že

poskusili z malim oglašom v našem listu? Ne zamudite ugodnosti cene in uspeha.

10.000 Din

posojila se išče, event. se odstopi tudi stavbena parcela. Naslov v upravi lista.

Motorno kolo

'Puch' 5 ks. v dobrem stanju se vsled odpovedanja proda za 5200 Din. Jamski trg 198, Zelena Jama, Ljubljana.

Veliki godbeni avtomat

trdnice 'Kmetec' dobro ohranjen, primeren za večjo gostilno ali restavracijo se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

v juhl
in v prikudah
izboljša hrano
nepopisno.

Gospod

s kapitalom želi znanja z vdova, katera ima svoje stanovanje in pohištvo, ponudbe s sliko na upravo lista pod 'kapitalist'.

Trgovski pomočnik

izkušen v manufakturni in spe-cerijski stroki, vajščine prost, išče mesta za takoj, kjerkoli. Gre event. tudi za potnika. Ponudbe pod 'Pošten' na upravo lista.

Dr. Ivan Pintar

ne ordinira
od 1. avgusta
do 16. avgusta.

Prvovrstne premoge

na drobno in debelo za in-dustrijo in domačo kurjavo
dobavila
po najugodnejših cenah in
plačilnih pogojih

Dom. Čebin
trgovina s premogom
Ljubljana, Wolfova ul.